

Інклюзивний освітній простір

Вибіркова дисципліна для здобувачів ступеня вищої освіти
доктора філософії (PhD)

Предметна спеціальність A4.04 Середня освіта (Математика)

Мета дисципліни

Формування у здобувачів ступеня доктора філософії системного розуміння теоретичних, нормативно-правових та психолого-педагогічних засад інклюзивної освіти.

Розвиток здатності до проєктування, реалізації та наукового супроводу інклюзивного освітнього середовища у закладах загальної середньої та вищої освіти, зокрема у процесі навчання математики.

Завдання дисципліни: комплексний підхід до інклюзії

Теоретичне

Опанування концептуальних основ інклюзивної освіти та інклюзивної педагогіки.

Нормативно-правове

Вивчення законодавчої бази України та міжнародних документів у сфері інклюзії.

Психолого-педагогічне

Аналіз особливостей розвитку та навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Методичне

Формування здатності адаптувати та модифікувати навчальний контент з математики для інклюзивного класу/групи.

Організаційне

Оволодіння моделями командної взаємодії (педагог, асистент учителя, психолог, батьки).

Дослідницьке

Розвиток умінь здійснювати науковий аналіз ефективності інклюзивних практик.

Очікувані результати навчання

Після завершення вивчення дисципліни здобувач доктора філософії зможе:

N

Проектувати інклюзивне освітнє середовище

На уроках математики, враховуючи принципи Універсального дизайну в освіті (UDL).

Адаптувати складний математичний контент

Для сприйняття учнями з різними освітніми потребами (формули, графіки, абстрактні поняття).

Критично аналізувати та впроваджувати цифрові інструменти

В інклюзивну практику (динамічна геометрія, синтезатори мовлення, LaTeX для шрифту Брайля).

Моделювати стратегії співпраці

З асистентами вчителя та батьками в процесі математичної підготовки.

Здійснювати наукове обґрунтування

Ефективності інклюзивних методик у своїх дисертаційних дослідженнях.

Філософія та правові засади інклюзії в математичній освіті

- Еволюція моделей інвалідності: від медичної до соціальної.
- Нормативне забезпечення інклюзії на рівні PhD досліджень.
- Інклюзивна культура закладу освіти та роль викладача математики.

Універсальний дизайн та диференціація при викладанні математики

- Принципи Універсального дизайну в освіті (UDL) у контексті STEM-предметів.
- Адаптація та модифікація навчального матеріалу: як спростити форму, не втрачаючи наукової суті.
- Методики оцінювання досягнень учнів з ООП з математики.

Асистивні технології та цифрові інструменти в інклюзії

- Використання спеціалізованого ПЗ (наприклад, GeoGebra, Desmos) для візуалізації та аудіалізації математичних об'єктів.
- Альтернативні способи представлення математичних символів (Nemeth Code, редактори доступних формул).
- Штучний інтелект як персоналізований тьютор для учнів з ООП.

Психолого-педагогічний супровід та дослідницькі аспекти інклюзії

- Командна робота: вчитель математики, асистент, практичний психолог.
- Соціалізація учнів з ООП через групову роботу на уроках математики.
- Методологія проведення педагогічного експерименту в інклюзивному класі.

Форми контролю: Поточний та Модульний

Фахові дискусії та семінари
Активна участь у обговореннях та обмін досвідом.

Аналіз нормативно-правових документів
Практичне застосування знань законодавчої бази.

Аналітичні звіти щодо кейсів
Розбір реальних ситуацій інклюзивного навчання.

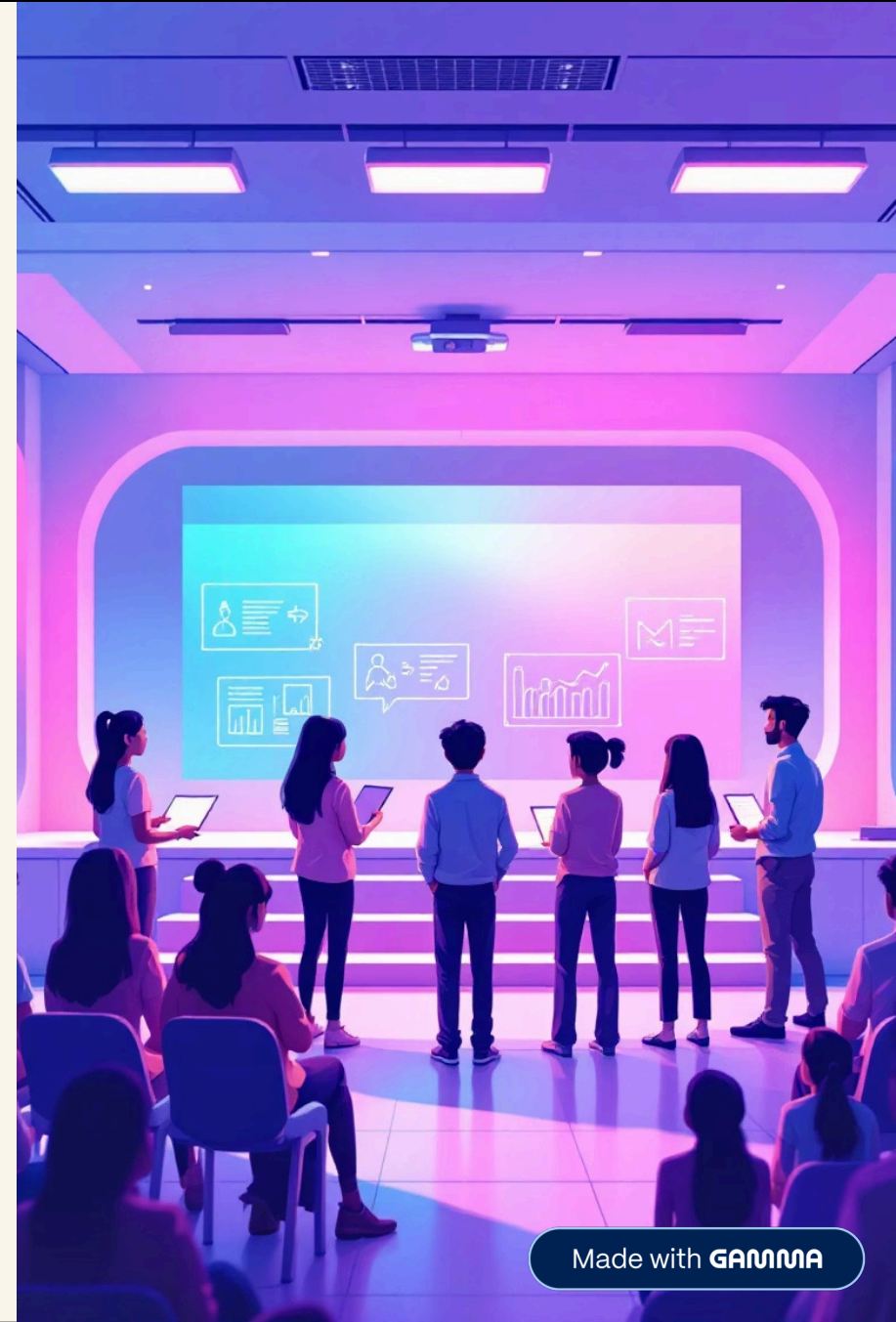
Розробка адаптованих уроків з математики
Створення інклюзивних фрагментів уроків для різних потреб.

Підготовка рефлексивних есе
Критичний аналіз власного розуміння інклюзивних процесів.

Онлайн-тестування
Перевірка теоретичних знань з інклюзивної освіти.

Форми контролю: Підсумковий

Загальна оцінка формується на основі накопичених балів та включає:

- **Сума рейтингових оцінок:** бали, одержані за окремі форми навчальної діяльності протягом семестру.
- **Залік (20 балів):** підсумковий контроль у формі захисту проекту або комп'ютерного тестування.

Критерії оцінювання

A (90–100) — ВІДМІННО

Здобувач демонструє **системні та глибокі знання** методології інклюзивної освіти (ПРН 7) та світових тенденцій (ПРН 8).

Здатний **самостійно та креативно** проектувати інклюзивне середовище (ПРН 9), розробляти інноваційні методики адаптації математичного контенту та цифрові інструменти (ПРН 12).

Вільно вирішує складні, нестандартні педагогічні та конфліктні ситуації (ПРН 6).

Розробляє валідні системи оцінювання для учнів з різними типами ООП, аргументуючи свій вибір (ПРН 14). Наукова новизна рішень висока.

D (60–74) — ЗАДОВІЛЬНО

Здобувач засвоїв базовий матеріал, але знання мають **репродуктивний характер**.

Розуміє загальні принципи універсального дизайну, але має труднощі з їх практичним застосуванням до специфічних математичних тем (ПРН 8, 12).

Адаптація завдань потребує суттєвого доопрацювання або опори на шаблон.

Здатний пояснити теоретичні основи оцінювання в інклюзії, але відчуває труднощі в практичній реалізації (ПРН 14).

B (80–89) — ДУЖЕ ДОБРЕ

Здобувач володіє матеріалом на високому рівні, здатний **ефективно застосовувати** інклюзивні підходи.

Вміє адаптувати навчальні програми та математичні задачі, допускаючи лише незначні неточності, які не впливають на результат (ПРН 12).

Успішно організовує інклюзивний простір та співпрацю в команді супроводу (ПРН 9).

Здатний аналізувати ефективність уроку та обирати відповідні методи оцінювання (ПРН 14). Рішення педагогічних задач обґрунтовані.

E (50–59) — ДОСТАТНЬО

Здобувач володіє матеріалом на мінімально допустимому рівні.

Має уявлення про нормативну базу та загальні підходи (ПРН 7), але **не може самостійно адаптувати** навчальний процес без детальних інструкцій.

Виконання практичних завдань з модифікації математичного контенту містить суттєві помилки (ПРН 12).

Розуміння психолого-педагогічних особливостей учнів з ООП поверхневе.

C (75–79) — ДОБРЕ

Здобувач володіє основними поняттями та принципами інклюзії (ПРН 7) на достатньому рівні.

Здатний **застосовувати знання у стандартних ситуаціях**.

Адаптація математичних матеріалів та вибір асистивних технологій здійснюється переважно за відомими алгоритмами або зразками (ПРН 12).

Розуміє сутність конфліктних ситуацій в інклюзії, але пропонує типові шляхи їх вирішення (ПРН 6). В окремих випадках потребує консультації викладача.

Fx (35–49) — НЕЗАДОВІЛЬНО

Здобувач володіє окремими фрагментарними знаннями.

Не розуміє суті інклюзивного навчання математики. Не здатний виконати завдання з адаптації матеріалу навіть за зразком.

Потребує повторного вивчення дисципліни.

F (0–34) — НЕПРИЙНЯТО

Здобувач не володіє матеріалом, не розуміє термінології та принципів інклюзії. Виконання будь-яких методичних дій відбувається несвідомо та неправильно.